TREI FRAȚI ÎN SERVICIUL FOTBALULUI...

Cine n-a auzit de **Zézé Moreira** sau **Aimoré Moreira**, celebrii antrenori brazilieni ? Unul dintre ei, **Zézé**, a fost și în România : o dată cu **Canto do Rio** și a doua oară cu **Vasco da Gama.** De fiecare dată, echipele conduse de el au lăsat publicului românesc impresii dintre cele mai frumoase. De cîtva timp, un al treilea **Moreira**, pe nume **Airton**, i-a ajuns ca celebritate pe frații săi. Și el este tot antrenor de fotbal : al echipei care a început să întunece steaua Santos-ului, și anume Cruzeiro Belo Horizonte, o formație din statul Minas Gerais, aflat ceva mai departe (în dimensiunile Braziliei asta înseamnă... sute de kilometri) de fieful fotbalului cariocas sau al celui din Sao Paulo.

Cei trei frați domină actualmente fotbalul din țara lor și sînt cotați printre cei mai buni antrenori din lume. Conștiinciozitatea profesională, autoritatea și luciditatea — iată calitățile de bază, cele care se regăsesc în fiecare dintre membrii familiei.

Diferiți ca statură și carură, ei sînt diferiți și ca mod de a se comporta : Zézé, „omul" campionatului mondial din 1954, este cel mai vîrstnic și cel mai circumspect. Pare mai degrabă un fiu al Albionului decît al țării Amazoanelor. Aimoré este cel mai expansiv și, în același timp, cel mai norocos în profesiunea sa. Airton — cel mai constant. Fii ai unui farmacist, ei mai au un frate, numit Aderbal, saxofonist pasionat. Dintre cei trei frați antrenori, doi au cîte o stradă care le poartă numele în orășelul lor natal, Miracema. Airton o așteaptă pe-a lui...

Entuziaști, iubind fotbalul din toată ființa lor, se văd atunci cînd echipele respective joacă între ele. Uneori toți trei se întîlnesc în familie. Atunci intră în funcție o regulă de la care nici unul nu se abate : nimeni nu discută despre fotbal !

Care dintre ei a avut cariera cea mai frumoasă ?

Zézé, pe numele lui adevărat Alfredo (notați : numele fiecăruia dintre cei patru frați începe cu A !), s-a născut cu 58 de ani în urmă și a obținut diploma de antrenor în 1941. A fost în promoție cu Otto Gloria și Ondino Viera (amîndoi au vizitat anul trecut Bucureștiul : primul ca antrenor al reprezentativei Portugaliei, celălalt ca antrenor al naționalei Uruguayului). Trece rînd pe rînd pe la Botafogo, Fluminense, în 1954 se află la conducerea echipei Braziliei la Campionatul mondial din Elveția, patru ani mai tîrziu conduce pe Canto do Rio și revine apoi la Fluminense. Dar nici de data asta nu stă prea mult, pentru că-l solicită Nacional Montevideo. Rivala sa, Penarol, cucerise campionatul cinci ani consecutiv. Schimbînd mentalități, dărîmînd idoli, a făcut ca Nacional să cîștige în anul următor și Cupa Uruguayului și campionatul ! La înapoierea în Brazilia, stă un timp la conducerea lui Vasco da Gama dar pleacă la Sao Paulo unde Corinthians mergea din ce în ce mai prost. Fără a schimba, de data asta, nici un jucător și păstrînd exact aceeași formație pe care o alinia antrenorul dinaintea sa, Zézé a fost la un pas de cîștigarea campionatului oficios al Braziliei. Dar fratele său, Aimoré, și echipa sa, Palmeiras, au reușit să-i bareze drumul spre titlu...

La 54 de ani, Aimoré își păstrează umorul și aceeași nepăsare pe care o manifesta și la 20 de ani, cînd juca în postul de portar în orașul natal, Miracema. Ca fotbalist, a jucat mult timp la Botafogo și a fost de cîteva ori portar al echipei naționale a Braziliei. Prima echipă antrenată : Olaria, în 1948. Apoi, a lucrat la Bangu, cu fratele său mai tînăr, Airton. Tîrît de curentul care face ca antrenorii brazilieni să treacă an de an pe la fiecare club, Aimoré pregătește rînd pe rînd pe Sao Cristovao, Santos (îl descoperă pe Zito), trece apoi pe la toate formațiile din Sao Paulo ca și pe la modesta echipă Taubate. De aci este chemat, însă, la conducerea reprezentativei pentru Campionatul mondial din Chile, unde a reușit marea performanță : al doilea titlu al Braziliei !

Cînd fotbalul îi dă cîtva timp de răgaz, pleacă la ferma sa din Taubate. **„Mă scol în zori**, povestește el, **îmi fac mica plimbare, apoi revin și-mi iau cafeaua. Aerul este curat și de peste tot se aud cîntecele păsărelelor. Dacă am o problemă serioasă asupra căreia trebuie să meditez, mă întind într-un hamac și după cîteva clipe sînt sigur că am găsit soluția".**

Benjaminul familiei este Airton, denumit de frații săi **„cel meticulos"**. Are timp să aștepte întotdeauna : este de 30 de ani în serviciul fotbalului și abia acum a atins celebritatea ! Are 47 de ani și este caracterizat prin calm și liniște. Vorbește puțin. Fundaș sobru, el a apărat mult timp culorile echipei Atletico din Belo Horizonte. A devenit apoi antrenor la Atletico. Din 1950 este la Cruzeiro Belo Horizonte cu care, 6 ani mai tîrziu, a cîștigat campionatul statului Minas Gerais. Trece apoi printr-o perioadă mai grea, renunță la meseria de antrenor, dar construirea unui stadion de 100.000 de locuri la Belo Horizonte îl readuce la conducerea echipei. Secretele sale ? Le spune singur : **„Cunosc pe cei mai buni jucători din Rio și Sao Paulo, ca și pe toți cei din Minas Gerais, fără excepție. Am un mic carnet pe care îmi iau note în timpul fiecărui meci. Acasă am poate cel mai complet fișier care există. Trebuie spus că atunci cînd cei doi frați mai mari au părăsit Miracema pentru capitală, m-am găsit singur acasă și am avut timp de studiu. Din acea epocă păstrez gustul cîntăririi faptelor și al organizării perfecte".**

Dacă pînă acum Airton a avut timp să aștepte, Cruzeiro, care a devenit o stea de aceeași mărime cu Santos, echipa lui Pele, îl ajută să treacă în galop peste etapele parcurse deja de frații săi. A refuzat numeroase propuneri dintre cele mai tentante, printre care și una a federației peruviene care îi oferise condiții mai bune decît au avut vreodată Zézé și Aimoré...

Iată-l pe Airton (cu mingea în mînă), cel mai mic dintre frații Moreira...

DE ICI, DE COLO...

NOUA STEA A FOTBALULUI BRITANIC

Tradiționalul meci anual care opune echipa campioană, cîștigătoarei Cupei Angliei, a avut în acest an ca protagoniști pe Manchester United — campioana, și Tottenham Hotspurs — cîștigătoarea Cupei. Meciul desfășurat pe ploaie în fața a 90.000 de spectatori, a fost un „regal fotbalistic" și s-a terminat, așa cum se știe, la egalitate : 3—3.

Nici senzationalul gol al lui Jennings, *portarul lui* Tottenham, *despre care am mai pomenit în paginile noastre și nici cele două înscrise de Bobby Charlton de o manieră entuziasmantă, n-au avut darul să eclipseze comportarea strălucită a celei mai mari descoperiri a antrenorului Matt Busby, tînărul atacant BRIAN KIDD. Acesta, în vîrstă de 18 ani, a făcut parte încă în acest an din echipa de juniori a clubului campion și apoi din cea națională. În cursul turneului pe care Manchester United l-a făcut la sfîrșitul campionatului în Noua Zeelandă, celebrul Denis Law a fost rănit și înlocuit cu Brian Kidd care — datorită strălucitei sale comportări — concretizată prin cele zece goluri înscrise în restul turneului (tot atîtea cît și Bobby Charlton) a devenit titular.*

Matt Busby, sau „vrăjitorul" cum i se mai spune în Anglia, la sfîrșitul acestui turneu, declara : „Dacă acest băiat *(n. n. Brian Kidd)* se va dezobișnui să țină prea mult mingea va deveni un jucător mai mare decît Bobby Charlton sau Johnny Best" *(o altă vedetă a lui Manchester și a fotbalului englez).*

Acest Brian Kidd, fiul unui șofer dintr-o periferie a orașului Manchester, controlează mingea ca un jongler, driblează cu o viteză uluitoare, joacă perfect cu capul și are un șut — cu ambele picioare — la fel de puternic ca cel al lui Bobby Charlton.

Descoperirea și lansarea lui a fost o adevărată lovitură de teatru organizată cu multă migală de acest neîntrecut căutător și descoperitor de talente care este Matt Busby.

NASAZZI : „BANII DISTRUG FOTBALUL..."

José Nasazzi *a fost, între anii 1920—1935, o personalitate marcantă în lumea fotbalului. Redactorii mai bătrîni ai ziarelor sudamericane scriu cu respect despre el : „...a avut stadionul în buzunar". A dus de trei ori echipa Uruguayului la victoria supremă : la Jocurile Olimpice de la Paris, Amsterdam și la C. M. din 1930, de la Montevideo, și a fost de patru ori căpitanul reprezentativei care a cîștigat titlul de campioană a Americii de Sud.*

Este foarte greu de obținut o audiență de cinci minute la directorul general de astăzi, în vîrstă de 66 de ani, José Nasazzi. *Fiind extrem de punctual, cei întîrziați își pierd orice speranță de a mai fi primiți. Întrebat ce părere are despre campionatele Americii de Sud a răspuns :* „De 6 ani încoace nu am mai văzut fotbal". *După părerea lui Nasazzi, fotbalul din trecut nu suferă comparație cu cel de azi.* „Fără îndoială — *spune el* — cel de azi este mai rapid și mai plin de forță, aceste însușiri sînt însă în detrimentul tehnicii. Fotbalul din trecut, cu mii de variante și execuții tehnice, era mult mai delectant și mai atrăgător. În unsprezecele uruguayan nu avea ce căuta un jucător care juca numai cu un singur picior". *Despre unsprezecele cîștigător al Campionatului mondial din 1930 Nasazzi amintește că băieții se antrenau singuri, fără antrenor, avînd de două ori pe săptămînă cîte o ședință de gimnastică sub conducerea unui profesor de educație fizică. În rest, jucau foarte mult fotbal asigurîndu-și astfel condiția fizică. Nu aveau scheme tactice elaborate anterior. Prin mișcare continuă și schimburi de locuri se rezolvau situațiile atît în apărare cît și în atac.* „Priviți-i pe așa-zișii „antrenori de succese" de azi. Ei cumpără pe cei mai buni fotbaliști. Astăzi banii cîștigă campionatele" — *este de părere Nasazzi* — „iar jucătorii se interesează în primul rînd de suma ce o pot cîștiga și se abțin chiar de a face parte din reprezentativele naționale".

PRIN „TEMPLELE" FOTBALULUI

San Siro

Prezentăm astăzi, cititorilor noștri, unul din cele mai mari și mai cunoscute stadioane ale lumii.

De la San Siro, sutele de mii de telespectatori au văzut cîteva dintre meciurile celebre ale lui Internazionale și s-au obișnuit cu atmosfera de veritabil vacarm cu care se confundă cel mai mare stadion din Milano și unul dintre cele mai renumite din Italia.

Este interesant să mai aflați cîte ceva din atmosfera care precede meciul, atmosfera care te întîmpină pe marile artere ce duc spre San Siro, pornind chiar din centrul importantului oraș industrial italian, din vestita piață a Domului. De aici, șirurile interminabile ale autobuzelor și troleibuzelor sînt pur și simplu înnecate de șuvoaiele automobilelor, care claxonează cu o frenezie ce nu ți-o poate transmite decît apropierea meciului. Infernalei orchestre a claxoanelor i se adaugă, ca un veritabil acompaniament, „corul" aproape insuportabil al miilor de trompete, de sirene electrice, de pocnitori, minuite de așa de temperamentoșii „interiști" sau „milaniști". În acest cortegiu, gata pregătit pentru ceea ce va urma, te apropii de San Siro care îți apare în fața ochilor asemenea unei uriașe corăbii de beton spre catargurile căreia urcă, grăbiți și zgomotoși, zecile de mii de „tifosi".

Stadionul San Siro aparține primăriei din Milano. El a fost în mai multe rînduri renovat sau mărit ajungînd acum la o capacitate de 85.000 de locuri pe bănci dintre care mai mult de jumătate protejate de copertine de beton. Stadionul dispune de un grup de locuri de parcare pentru autoturisme care poate asigura adăpostirea a 30.000 de automobile. Intrarea spre toate sectoarele tribunelor se face prin scări circulare exterioare care asigură ajungerea în minimum de timp la locul rezervat. Pentru accesul la tribuna de onoare funcționează un lift rapid, care parcurge înălțimea pînă la respectivul sector, egală cu aceea a unui bloc cu 11 etaje, în numai 10 secunde. În fiecare colț al stadionului sînt situate restaurante și bufete. Cabinele lui San Siro, fără să prezinte aspectul elegant al altor mari stadioane, au avantajul unui confort aproape desăvîrșit prin spațiul larg rezervat fiecărui jucător.

Să nu uităm tribuna presei. Dispunînd de 103 locuri, fiecare cu cîte un aparat de telefon la dispoziție, tribuna presei are în folosință un bufet special și o sală pentru mașinile de scris și convorbirile cu străinătatea. Trei funcționari ai serviciului de presă al stadionului deservesc sectorul acesta.

Să notăm că stadionul San Siro a fost construit în 1922, bineînțeles într-o formă mult mai redusă decît aceea de astăzi, de către un grup al „milaniștilor" printre care se afla și unul dintre jucătorii acestui club, inginerul Pirelli, *vestitul constructor de anvelope automobilistice de mai tîrziu, cel care avea să prezideze prima și cea mai importantă acțiune de mărire a stadionului.*

Dacă accesul la stadion, făcut totuși în etape, nu-ți pune chiar total răbdarea la încercare, drumul de întoarcere îți cere un calm britanic. Nici un fel de mijloc de transport nu-ți poate garanta ajungerea în centrul orașului în mai puțin de o oră și jumătate ! Șerpi uriași, cu mii de ochi roșii sclipind în noapte, tîrîndu-se cu zece kilometri pe oră, cu opriri interminabile, însoțiți, se înțelege, de același vacarm ca și la sosire, iată ce vei vedea la fiecare sfîrșit de mare meci în nocturnă pe San Siro, dacă vei avea puterea să renunți, pentru cîteva ore, la dorința de a te reîntoarce la hotelul unde găzduiești. (ef. i.)